

Vergaderjaar 2014–2015

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1268

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 juni 2015

Naar aanleiding van de voortgangsmissie van het IMF, de Europese Commissie en de ECB (de Trojka) naar Cyprus van 28 april tot en met 8 mei 2014 heeft de Europese Commissie het zesde formele voortgangsrapport opgesteld. De Trojka heeft beoordeeld hoe het staat met de uitvoering van de maatregelen waaraan Cyprus zich in het kader van het leningenprogramma van het ESM en het IMF heeft gecommitteerd. Het voortgangsrapport vormt de basis voor het besluit door de Raad van Bewind van het ESM en de IMF Board over de uitkering van de bijbehorende tranche. De zevende tranche van het ESM bedraagt 100 miljoen euro. Het IMF is voornemens om op 19 juni aanstaande in te stemmen met de gecombineerde vijfde, zesde en zevende voortgangsrapportage van het IMF-programma voor Cyprus. Hiermee wordt de ontstane achterstand ingehaald. Het IMF is van plan circa 280 mln. euro uit te keren.¹

Door middel van deze brief wil ik de Tweede Kamer informeren over de belangrijkste conclusies uit het voortgangsrapport. Na formele goedkeuring van de uitkering van de zevende tranche door de ESM Raad van Bewind zullen het voortgangsrapport en het aangepaste *Memorandum of Understanding* (MoU) publiekelijk beschikbaar komen; deze zijn op het moment van schrijven nog niet openbaar. Op 20 mei jl. gaf de Trojka een gezamenlijke publieke verklaring af over de conclusies van de voortgangsmissie, deze verklaring treft u in de bijlage².

Conclusies uit het zesde voortgangsrapport

Het rapport van de Commissie beschrijft de macro-economische ontwikkelingen en de maatregelen die Cyprus genomen heeft om te voldoen aan de conditionaliteit uit het MoU op budgettair, financieel en structureel economisch gebied.

¹ Het IMF combineert drie tranches.

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

De Trojka heeft twee *prior actions* vastgesteld waaraan inmiddels is voldaan. Beide *prior actions* betroffen conceptwetgeving die de Cypriotische autoriteiten aan de Trojka diende te presenteren. De eerste *prior action* betrof de wetgeving waardoor leningen verhandeld kunnen worden zonder dat de lener daarvoor toestemming moet geven, in lijn met internationale standaarden. De tweede betrof de wetgeving die ervoor moet zorgen dat eigendomsbewijzen bij de aankoop van vastgoed binnen zes maanden over worden gedragen aan de koper.

Economische situatie

Uit de zesde voortgangsrapportage blijkt dat Cyprus in het eerste kwartaal van 2015 de recessie achter zich heeft gelaten. Voor heel 2015 wordt een groei verwacht van 0,2% bbp. Deze groei is voornamelijk gestoeld op private consumptie en export. Voor 2016 en 2017 wordt er een economische groei van respectievelijk 1,4% bbp en 2,0% bbp voorspeld. De werkloosheid wordt voor 2015 geraamd op circa 16%. Dit is iets lager dan in de vorige voortgangsrapportage.³ Vanaf volgend jaar zal deze naar verwachting licht afnemen. De jeugdwerkloosheid is in 2014 met 6 procentpunt gedaald naar 33,7%. Voor 2015 wordt een inflatie verwacht van – 0,8%, met een verwachte verhoging in 2016 van bijna twee procentpunt.

Budgettaire situatie

Het EMU-saldo voor 2015 wordt geschat op – 1,5% bbp, een forse verbetering ten opzichte van de vijfde voortgangsrapportage.⁴ Het primair begrotingsoverschot wordt voor 2015 geschat op 1,5% bbp, een verbetering van ruim drie procentpunt ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage. De verbeteringen worden vooral verklaard door prudent begrotingsbeleid en hogere inkomsten. De staatsschuld heeft zijn piek bereikt in 2014 (circa 108%) bbp en zal in 2015 naar verwachting uitkomen op circa 106% bbp, waarna deze verder zal dalen. Dit is een verbetering van circa 20 procentpunten ten opzichte van de vijfde voortgangsrapportage.⁵

Financiële sector

Op 6 april jl. zijn de laatste (externe) kapitaalrestricties in Cyprus zonder negatieve gevolgen opgeheven. Dit is mede gebeurd op basis van de *Comprehensive Assessment* van de Europese Centrale Bank in het najaar van 2014 en na een eerdere versoepeling van de kapitaalcontroles.

Hervormingen in de financiële sector zijn voortgezet. De grootste uitdaging voor de financiële sector blijft het terugdringen van de leningen waarop een betalingsachterstand berust (*non-performing loans*). Het op 18 april jl. aangenomen pakket met insolventiewetgeving en het eerder aangenomen juridisch raamwerk voor de regulering en executeire verkoop van vastgoed moet de afbouw van de leningen waarop een betalingsachterstand berust ondersteunen. Dit geldt ook voor de *prior actions* die hierboven benoemd zijn en waaraan nu is voldaan.

De Trojka wijst erop dat de implementatie van de maatregelen uit het opgestelde actieplan tegen witwassen zich over het algemeen goed

³ Juli 2014

⁴ Dit is exclusief een herkapitalisatie van de Coöperatieve bankensector t.w.v. 8,6% bbp (one-off).

⁵ Deze verbetering is ook gedeeltelijk te verklaren door een statistische revisie waardoor het bbp van Cyprus met bijna 10% is gestegen.

voortzet. De Centrale Bank van Cyprus heeft haar anti-witwasafdeling uitgebreid, waartoe in de vorige voortgangsrapportage was opgeroepen.

Structurele hervormingen

Bij de implementatie van structurele hervormingen is sprake van vooruitgang, maar deze zou op sommige punten sneller moeten gaan. De implementatie van het nationale systeem voor de gezondheidszorg heeft vertraging opgelopen, onder andere omdat de Cypriotische autoriteiten nog geen beslissing hebben genomen over de precieze inrichting van het nieuwe systeem. Bij hervormingen in het kader van privatiseringen en de *governance* van staatsbedrijven is er sprake van vertraging, doordat de belangen van verschillende actoren hier uiteen lopen.

Naar aanleiding van de motie van de leden Nijboer/Klaver⁶ bespreek ik ook de hervormingen met invloed op de sociaaleconomische situatie in Cyprus. Het *Guaranteed Minimum Income* (GMI) is in 2014 ingevoerd en de implementatie ligt op schema. De verwachte extra kosten van het GMI zijn lager dan aanvankelijk gedacht. Het Nationale Actieplan voor Jeugdwerkgelegenheid is aangenomen, en er vindt een inventarisatie plaats van alle bestaande en geplande maatregelen op het gebied van arbeidsparticipatie. In de private sector is afgesproken dat in tijden van recessie de lonen niet geïndexeerd zullen worden. Er wordt nog onderhandeld over indexatie wanneer er geen sprake is van recessie. In de publieke sector zijn de onderhandelingen nog bezig.

Conclusie

De Trojka is over het algemeen positief over de voortgang van het macro-economische aanpassingsprogramma van Cyprus. De Trojka moedigt Cyprus wel aan het tempo van structurele hervormingen op te voeren. De Trojka heeft aangegeven dat Cyprus aan de vastgestelde *prior actions* heeft voldaan en dat Cyprus hiermee voldoet aan de conditionaliteit behorende bij de zevende tranche. Nederland onderschrijft het oordeel van de Trojka en is voornemens om in te stemmen met vrijgave van de 100 miljoen euro afkomstig van het ESM, in samenhang met de voorziene instemming van de IMF Board met uitkering van circa 280 miljoen euro van het IMF aan Cyprus.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

⁶ Kamerstuk 21 501-07, nr. 1039.